

Óbuda megfiatalodik

Óbuda történelmének legjelentősebb fordulójához érkezett: lebontják, és korunk igényeinek megfelelően újra felépítik. Már nem falu, de még nem város területű része ez Budapestnek, s éppen ez az átmeneti jelleg kölcsönzött neki felejthetetlen romantikát.

Még azok is vágnak ide, akik csábító varázsát csak ebből a dalból ismerik: „Jöjjön ki Óbudára, egy jó túrós csuszára.” A hamisítatlan schramli és a polka muzsikája még hallható itt. A Sipos vendéglő halászléje, túrós csuszája éppoly patinás fogalom nyencek körében, mint a Kéli zöldszilványa, amelyet oly nagyon szeretett lassan kortyolgatni Krúdy Gyula. Hűséges olvasói tudják, hogy 1930. május 28-án jött ide lakni a Margitszigetről a *Templom utca 15-be*. A közelben állt a Korona kávéház, amelynek asztalán gyakran róttá könnyen olvasható, gyöngybetűs sorait.

Múltat idéző kövek

Óbudának minden köve a múltat idézi. A Remete-barlangban őskorszakbeli emberi település maradványaira leltek. A rómaiak itt építették fel Aquincumot, a katonavárost. Gazdagságának és fejlett művészi életének maradványait napjainkban is csodáljuk. A fennmaradt emlékeket Óbuda kegyelettel őrzí. Az ódon városkép bemutatására az utókor számára érintetlenül hagyja a III. kerületi Tanács az Árpád-híd, az Árpád fejedelem útja, a Tél utca és a Lajos utca közötti városrészt.

A földszintes házak között járva-keelve *Frankel Leó* és *Czabán Samu* nevével is találkozunk. Frankel Leó Óbudán született, édesapja a hajógyár orvosa volt. A vésnök szakmát tanulta ki és Párizsban telepedett le. Részt vett a francia munkásmozgalomban. Ő volt a párizsi kommun munkáügyi minisztere, majd a kommun bukása után Marx munkatársa, az internacionálé főtanácsában. Óbudára 1876-ban tért haza. Itt alapította meg 1880-ban a Magyarországi Általános Munkáspártot...

Czabán Samu, a Nagyszénásról idekerült tanító a direktórium elnöke volt 1919-ben.

Új városrész épül

A történelmi emlékekben gazdag Óbuda belső területének képét teljesen megváltoztatja az a nagyszabású felújítási terv, amelynek megvalósítása során a Zsigmond tértől a Bogdáni útig, nyugati irányban a Bécsi útig, kelet felé a Dunáig mintegy 7500 lakást (a jelenlegi óbudai

lakásállomány harminc százalékat) lebontanak.

Még 1963-ban fogadta el a fővárosi tanács Óbuda központjának és környékének rendezési tervét. Alapjában véve ez a nagyszabású terv határozza meg a III. kerület közeli és távlati fejlesztésének főbb elveit.

A házgyári lakóépület-típusok újabb változatainak megtervezése után készítették el azt az új rendezési tervet, amelynek beruházási programját legutóbbi ülésén hagyta jóvá a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága. E szerint az új városrészt négy szakaszban építik fel. Először a Dévai Bíró Mátyás tér, a Szőlő utca, a Kiscelli utca, majd a Zapor utca és Kiscelli utca, utána a Vörösvári út, Kórház utca, Szél utca, Raktár utca és a Szentendrei út által határolt területen szánják az épületeket, és emelnek tíz-tizenöt szintes lakóépületeket. Itt 3930 lakást építenek.

A módosított beruházási program értelmében a Vörösvári út, Vihar utca, Raktár utca, Szentendrei út és a Hévíz úti lakótelep közötti területen is lebontják az öreg házakat, s helyükön új, modern lakóépületeket emelnek.

Az építkezéseket 1972 végére fejezik be. A lakókörzetek szoros kapcsolatban állnak majd a főváros és a III. kerület központjával és a környező ipartelepekkel.

Az óbudaiaké marad

A négy szakaszban épülő városrész helyén 2402 épületet szánálnak. A nagyrészt földszintes házak nyolcvan százalékának kora meghaladja a száz esztendő. Vályogból, kőből rakták többségüket. Legnagyobb részükben szoba-konyhás, fürdőszoba nélküli lakások találhatók. A lebontásra írt lakásoknak csak 30 százalékában van víz- és 6 százalékában gázvezeték. A 2402 épületből 1989 végéig 1626-ot már kiürítettek, nagyobb részüket le is bontották. A felújítási terv szerint az új házakat 1973-ig építik fel, főképpen az óbudai házgyár termékeiből. A lakások zöme két- és háromszobás lesz.

Az új városrészrel egy időben építik a 3 bölcsődét, az orvosi rendelőt, a gyógyszer-tárat, a 3 óvodát, s az általános iskolát. Két ABC-áruházat, eszpresszót, bisztrót, szolgáltatóházat, ifjúsági házat is emelnek 1971 végéig. Az első három lakókörzet környékét már jövőre parkosítják.

A módosított terv szerint 1971—1973 között, a negyedik szakaszban épülő lakókörzetben két bölcsődét, két gyógyszertárat, két óvodát, két ABC-áruházat, két vendéglőt, ifjúsági házat és szolgáltató egységeket építenek fel.

— Óbuda száz évet fiatalodik. Akik itt születtek, itt laknak, s itt érzik jól magukat: most azt hallják, hogy más kerületekből is jönnek ide lakni. Sokukban olyan érzés támadt, hogy nekik nem jut majd Óbudán lakás.

Pedig a III. kerületi Tanács elsősorban nekik, az óbudai családoknak szánja ezt a most épülő gyönyörű, korszerű városrészt.

Óbuda az óbudaiaké marad.

Bodnár István